

สรุปแนวปฏิบัติที่ได้จากการจัดการความรู้ ในการจัดการเรียนการสอน วิชาปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

จากการเข้าร่วมโครงการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเสวนากลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและวิชาปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น มีแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

๑) มอบหมายให้อาจารย์ผู้ร่วมสอน ศึกษารวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

๒) นำความองค์ความรู้ที่ได้มาจัดทำให้เป็นระบบ รวมถึงประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้วยการปรับปรุงเนื้อหา การใช้ภาษา รูปแบบของข้อมูลองค์ความรู้ ให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน โดยให้อยู่ในรูปแบบของแผนผังมโนทัศน์ (concept mapping) เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

๓) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยการเรียนรู้แบบเป็นทีมระหว่างอาจารย์ผู้สอนและผู้สนใจ ทั้ง Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ให้เกิดการหมุนเวียนความรู้ ยกระดับความรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างน้อยเดือนละ ๑-๒ ครั้ง

๔) ปรับปรุงแก้ไขและจัดเก็บองค์ความรู้ ให้อยู่ในรูปแบบผังความคิดรวบยอดแสดงความเชื่อมโยงในสาระเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติและตรวจร่างกาย ผู้ป่วยการวินิจฉัยแยกโรค การให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการส่งต่อผู้ป่วย

๕) อาจารย์ผู้ร่วมสอนทุกคนนำองค์ความรู้ที่ร่วมกันจัดเก็บไปดำเนินการสอน และติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอน รายละเอียด ดังนี้

๑. มอบหมายให้นักศึกษาศึกษาผู้ป่วยที่มาตรวจรับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก
คนละ ๘ ราย

๒. นักศึกษาเลือกกรณีศึกษามาคนละ ๑ ราย ศึกษารายละเอียดของผู้ป่วยตาม
กลุ่มอาการที่นำผู้ป่วยมาตรวจรักษาโดยครอบคลุม

- การซักประวัติ
- การตรวจร่างกาย
- การตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- การวินิจฉัยแยกโรค (รวมถึงรายละเอียดของโรคต่าง ครอบคลุมสาเหตุ พยาธิสภาพ อาการ อาการแสดง)
- การวางแผนการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

๓. นักศึกษาสรุปสาระสำคัญจัดทำเป็นแผนผังความคิดรวบยอดสรุปสาระสำคัญที่แสดงถึง
ถึงความเชื่อมโยงและความเป็นเหตุเป็นผลของสาระสำคัญของกลุ่มอาการนั้น ๆ

๔. นักศึกษานำเสนอแผนผังความคิดรวบยอด ในการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน
(Nursing conference) และกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๕. ครูอธิบายขยายความเพิ่มเติมจากที่นักศึกษาทำมา ด้วยการวาดแผนผังความคิด รวบรวมและอธิบายที่ละเอียดขึ้น ขยายความแตกประเด็น ร่วมกับการใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษาคิดตามไปเรื่อยๆ ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ และเห็นความเชื่อมโยงมากขึ้น

๖. เมื่อนักศึกษามองเห็นภาพความเชื่อมโยงและเข้าใจแล้ว จึงใช้แผนผังความคิด รวบรวมที่เกิดจากการที่อาจารย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และช่วยกันสรุปเป็นแผนผังความคิดรวบรวมที่ให้ อาจารย์ทุกคนใช้เป็นแนวทางในการสอน มาสรุปภาพรวมในขั้นตอนสุดท้าย

๖) ภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประชุมเสวนากลุ่ม (Focus group) เพื่อถอดบทเรียนร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา และอาจารย์ผู้ร่วมสอน

๗) นำองค์ความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนกับอาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ/ อาจารย์ในวิทยาลัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มเติม และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆต่อไป

หมายเหตุ

แนวปฏิบัติข้อที่ ๑), ๒), ๓), ๔), และ ๕) ได้มาจากกระบวนการจัดการความรู้

BCNSPRNWW
อ.ละมัด เลิศล้ำ
วพบ.สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์